

PEFC LV 02:2022

**Prasības sertifikācijas organizācijām, kuras veic PEFC meža
apsaimniekošanas sertifikāciju**

PEFC Latvijas Padome
Adrese: Melioratoru 1,
Koknese, Aizkraukles nov., LV-5113
E-pasts: info@pefc.lv

Autortiesības

© PEFC Latvijas Padome 2022

Dokumenta autortiesības pieder biedrībai “PEFC Latvijas Padome” (turpmāk tekstā - PEFC Latvija). Šis dokuments ir pieejams PEFC Latvija tīmekļa vietnē www.pefc.lv vai pēc pieprasījuma.

Nevienu šī dokumenta daļu nedrīkst mainīt, grozīt, reproducēt vai kopēt jebkādā formā vai veidā komerciālos nolūkos bez PEFC Latvija atļaujas.

Dokumenta oriģinālā versija ir latviešu valodā. Dokumenta tulkojumu angļu valodā var saņemt PEFC Latvija birojā. Ja rodas šaubas par valodas interpretāciju, noteicošā ir versija angļu valodā.

Dokumenta nosaukums: Prasības sertifikācijas organizācijām, kuras veic PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāciju

Dokumenta kods: PEFC LV 02:2022

Apstiprinājusi: Biedrība “PEFC Latvijas Padome

Apstiprināšanas datums: 21.07.2022.

Aktualizēšanas datums: 15.12.2023.

Spēkā stāšanās datums: 20.07.2023.

Pārejas periods līdz: 20.07.2024., izņemot apakšpunktus 4.1 b) un 7.1 a), kuriem ir noteikts pārejas periods līdz 20.07.2025.

1. Dokumenta darbības sfēra

Dokumentā noteiktas minimālās prasības, kas jāizpilda Sertifikācijas organizācijām, lai tās varētu veikt meža apsaimniekošanas sertifikāciju atbilstoši PEFC FMS:2022 „Latvijas nacionālajam PEFC meža apsaimniekošanas standartam”. Šajā dokumentā ir ietvertas arī vispārējās vadlīnijas un procedūras attiecībā uz meža apsaimniekošanas atbilstības nodrošināšanu gan individuālai, gan grupas sertifikācijai.

Šis dokuments ir apstiprināts biedrībā „PEFC Latvijas Padome” 2022. gada 21. jūlijā.

2. Normatīvās atsauces

Dokuments ir izstrādāts un apstiprināts biedrībā „PEFC Latvijas Padome”, pamatojoties uz:

- Latvijas nacionālo PEFC meža apsaimniekošanas standartu PEFC FMS:2022;
- PEFC Starptautiskās Padomes Tehniskā dokumenta 1. pielikumu – PEFC Terminu un definīcijas;
- PEFC Starptautiskās Padomes Tehniskā dokumenta 6. pielikumu – Sertifikācijas un akreditācijas procedūras;
- LVS EN ISO 19011:2018 – Pārvaldības sistēmu auditēšanas vadlīnijas;
- LVS EN ISO/IEC 17021-1:2015 – Atbilstības novērtēšana. Prasības institūcijām, kas nodrošina pārvaldības sistēmu auditu un sertifikāciju;
- LVS EN ISO 9000: 2015 - Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Pamatprincipi un terminu vārdnīca.

3. Terminu un definīcijas

- 3.1. **Akreditēšana** - trešās puses veikta apstiprināšana attiecībā uz atbilstības novērtēšanas iestādi, kas pierādījusi konkrētu atbilstības novērtēšanas uzdevumu izpildei vajadzīgo kompetenci (ISO/IEC 17011:2017)
- 3.2. **Akreditācijas iestāde** - pilnvarota iestāde, kas veic akreditēšanu (ISO/IEC 17011:2017)
- 3.3. **Audita grupa** - viena vai vairākas personas, kas veic auditu, un, kurām vajadzības gadījumā palīdz tehniskie eksperti (LVS EN ISO 19011: 2018).
- 3.4. **Audita ziņojums** - novērtēšanas ziņojums par darbību atbilstību piemērojamā standarta prasībām.
- 3.5. **Audita klients (auditējamais)** - meža apsaimniekotājs - jebkura fiziska, juridiska persona vai meža īpašnieku grupa, kas piesakās sertifikācijai un/vai ir sertificēta individuāli vai kā grupa, un ir pakļauta auditam (ISO 9000: 2015).
- 3.6. **Auditors** - persona, kura veic auditu (ISO 9000: 2015).
- 3.7. **Audits** - sistemātisks, neatkarīgs, dokumentēts process objektīvu pierādījumu iegūšanai un to izvērtēšanai, lai noteiktu, cik lielā mērā audita kritēriji tiek izpildīti (ISO 19011: 2018).
- 3.8. **Meža apsaimniekošanas shēma** - standartu kopums, vadlīnijas un citi saistošie dokumenti, kuri iekļauj meža apsaimniekošanas kritērijus, sertifikācijas kārtību, procedūras un prasības organizācijām un sertifikācijas institūcijām.
- 3.9. **Neatkarīga trešā puse** - persona vai organizācija, kura ir atzīta kā neatkarīga no citām iesaistītajām pusēm.
- 3.10. **PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāts (arī – sertifikāts)** - sertifikācijas organizācijas izsniegts dokuments, kas apliecinā, ka darbības konkrētā **meža apsaimniekošanas vienībā** atbilst Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta prasībām.

- 3.11. **Sertifikācijas organizācija** - no ražotāja un patērētāja neatkarīga institūcija, kura piedāvā sertifikācijas pakalpojumus akreditētajās sertifikācijas sfērās, novērtējot un uzraugot **sertifikātu** turētājus.
- 3.12. **Standarts** – standarts, pēc kura tiek veikta sertifikācija – Latvijas nacionālais PEFC meža apsaimniekošanas standarts.
- 3.13. **Tehniskais eksperts** - persona, kura nav auditors, bet kurai ir specifiskas zināšanas un pieredze konkrētā auditējamā sfērā, kuras tā var sniegt audita grupai.

4. Prasības sertifikācijas organizācijām

- 4.1 Sertifikācijas organizācijai, kas vēlas veikt PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāciju Latvijā:
- ir jābūt akreditētai Valsts aģentūrā “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs”, vai kādā no Eiropas Akreditācijas savienības (EA) vai Starptautiskā Akreditācijas foruma (IAF) biedru organizācijām;
 - ir jāatbilst ISO/IEC 17021- 1 prasībām;
 - akreditācijas darbības sfērai ir jāiekļauj meža apsaimniekošanas sertifikācija.
- 4.2 Akreditētai sertifikācijas organizācijai, kura veic PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāciju Latvijā, ir jābūt noslēgtam atzīšanas līgumam ar Biedrību “PEFC Latvijas Padome”.
- 4.3. PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāciju ir jāveic sertifikācijas organizācijai, kura nav iesaistīta standartu izstrādes procesā kā lēmuma pieņēmēja organizācija.

5. Sertifikācijas organizāciju atzīšana

5.1 Lai sertifikācijas organizācija, kas ir akreditēta saskaņā ar šī dokumenta 4.punktā noteiktajām prasībām, varētu veikt PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāciju Latvijā, tai ir jānoslēdz līgums par PEFC sertifikācijas veikšanu ar biedrību „PEFC Latvijas Padome”. Līgumā starp sertifikācijas organizāciju un biedrību „PEFC Latvijas Padome” tiek iekļautas vismaz šādas sadaļas:

- administratīvie nosacījumi (piemēram, informācijas apmaiņa un komunikācija starp sertifikācijas organizāciju un biedrību „PEFC Latvijas Padome),
- finansiālie nosacījumi (sertifikācijas organizācijas atzīšanas maksa un maksa par sertificētajām meža platībām),
- sertifikācijas organizāciju akreditācijas prasību nodrošināšanas nosacījumi.

5.2 Pirms līguma noslēgšanas sertifikācijas organizācijai ir jāiesniedz biedrībai „PEFC Latvijas Padome” pierādījumi par to, ka tai ir spēkā esoša Latvijas Nacionālajā akreditācijas biroja akreditācija vai akreditācija kādā no Eiropas Akreditācijas savienības (EA), vai Starptautiskā Akreditācijas foruma (IAF) biedru organizācijām PEFC meža apsaimniekošanas sertifikācijas veikšanai Latvijā.

6. Kompetences kritēriji sertifikācijas organizāciju personālam

6.1 Sertifikācijas organizācijai ir jānodrošina, ka meža apsaimniekošanas sertifikācijas novērtēšanā iesaistītajiem darbiniekiem ir jābūt atbilstošām zināšanām par meža apsaimniekošanu (t.sk. ekonomisko, sociālo un vides ietekmi), sertifikācijas procesu un meža apsaimniekošanas sertifikācijas prasībām.

6.2 Meža apsaimniekošanas sertifikācijas novērtēšanā iesaistītajiem darbiniekiem ir jāpārzina PEFC Starptautiskās Padomes saistošie dokumenti un nacionālās PEFC meža apsaimniekošanas shēmas dokumentācija.

6.3 Sertifikācijas organizācijai ir jābūt izstrādātām procedūrām attiecībā uz auditoru un tehnisko ekspertu kompetencēm. Minimālās prasības auditoriem, kuri ir iesaistīti meža apsaimniekošanas sertifikācijas novērtēšanā:

- jāatbilst ISO 19011:2018 prasībām;

- b) jābūt vismaz otrā līmeņa augstākajai profesionālajai izglītībai vai bakalaura grādam mežsaimniecībā, bioloģijā vai vides zinātnēs;
- c) profesionālai pieredzei sfērā, kas saistīta ar meža apsaimniekošanu, ne mazāk par 3 gadiem;
- d) jāpārzina sertifikācijas organizācijas izstrādātos saistošos dokumentus;
- e) pēdējo 2 gadu laikā nav bijusi saistība ar auditējamo uzņēmumu (ISO/IEC 17021-1).

7. Sertifikācijas procedūras

7.1 Sertifikācijas organizācijai ir jāizstrādā iekšējās procedūras meža apsaimniekošanas sertifikācijas veikšanai, tām ir jāatbilst

- a) ISO/IEC 17021-1 prasībām;
- b) ISO 19011:2018 prasībām.

7.2 Sertifikācijas organizācijai ir:

- a) jāinformē biedrība "PEFC Latvijas Padome" par visiem izsniegtajiem PEFC meža apsaimniekošanas sertifikātiem, kā arī izmaiņām sertifikācijas statusā un/vai darbības sfērā;
- b) jāveic PEFC preču zīmes lietošanas uzraudzība;
- c) jāievēro, ka sertifikātu izsniedz uz 5 gadiem, maksimālais laika periods starp pārsertifikācijas auditiem nepārsniedz piecus gadu;
- d) jāievēro, ka maksimālais laika periods starp ikgadējiem auditiem nepārsniedz vienu gadu;
- e) jāievēro, ka audita ziņojuma kopsavilkumam ir jābūt publiski pieejamam sertifikācijas organizācijas tīmekļa vietnē. Publiskajā kopsavilkumā jāiekļauj vismaz šāda informācija:
 - i. sertifikācijas darbības sfēra;
 - ii. apraksts par sertifikācijas pieteicēja vai sertifikāta turētāja atbilstību attiecīgajam standartam, tai skaitā norādot konstatētas neatbilstības (standarta punkts, neatbilstības formulējums, novēršanas termiņš);
 - iii. sertifikāta derīgums;
 - iv. no ieinteresētajām pusēm saņemtie komentāri un to izvērtējums.

8. Sertifikācijas process

8.1. Auditu veidi:

- a) *Sertifikācijas audits.* Pirmreizējais sertifikācijas audits tiek veikts, lai noteiktu auditējamā atbilstību Latvijas nacionālajam PEFC meža apsaimniekošanas standartam, kā rezultātā tiek pieņemts lēmums par sertifikāta izsniegšanu. Tikai pēc būtisko neatbilstību novēršanas var tikt izsniegts sertifikāts. Sertifikācijas audita laikā ir jāpārbauda auditējamā atbilstība visiem Standarta punktiem. Sertifikātu drīkst izsniegt, ja audita laikā nav konstatētas būtiskas neatbilstības, vai arī pēc būtisko neatbilstību novēršanas.
- b) *Uzraudzības audits.* Sertifikācijas derīguma termiņa laikā sertifikācijas organizācijai ne retāk kā reizi gadā ir jāveic sertifikācijas uzraudzības audits, novērtējot, vai auditējamais ievēro Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta prasības. Uzraudzības auditā tiek veikta iepriekšējo neatbilstību pārskatīšana, tai skaitā par korektīvajām darbībām, ko auditējamais veicis kopš iepriekšējā audita. Ikgadējā uzraudzības auditā sertifikācijas organizācijai ir jāpārbauda auditējamā vispārējās vadības sistēmas atbilstība Standarta 4., 5., 6., 7., 9. un 10. nodaļai, kā arī vismaz divi apsaimniekošanas darbību kritēriji no Standarta 8. nodaļas.

- c) *Pārsertifikācijas audits.* Pārsertifikācija tiek veikta līdz izsniegtā sertifikāta derīguma termiņa beigām. Pārsertifikācijas audita laikā sertifikācijas organizācijai ir jāpārbauda auditējamā atbilstība visiem Standarta punktiem un indikatoriem. Jaunu sertifikātu drīkst izsniegt, ja audita laikā nav konstatētas būtiskas neatbilstības, vai arī pēc būtisko neatbilstību novēršanas.
- d) *Būtisku neatbilstību noslēgšanas(jeb ārkārtas) audits.* Auditora ārkārtas apmeklējums dabā vai uzņēmumā ir nepieciešams tikai gadījumos, ja neatbilstības noslēgšanai nepietiek ar dokumentāliem pierādījumiem. Būtiskās neatbilstības sertifikācijas organizācijai ir jānoslēdz 3 mēnešu laikā no to izvirzīšanas datuma.

8.2. Sertifikācijas procesā ietilpst publiskas konsultācijas, kuru laikā visas ieinteresētās puses (t.sk. nevalstiskās organizācijas) var izteikt komentārus par auditējamā meža apsaimniekošanas praksi. Informācija par publiskajām konsultācijām ir jāizsūta ieinteresētajām pusēm vismaz 14 dienas pirms sertifikācijas un pārsertifikācijas audita uzsākšanas.

8.3. Meža apsaimniekošanas auditi (sertifikācijas, uzraudzības un pārsertifikācijas) sastāv no:

- a) atklāšanas sanāksmes, kuras laikā sertifikācijas organizācija informē auditējamo par audita procesu;
- b) informācijas un pierādījumu ievākšanas un izvērtēšanas. Sertifikācijas organizācija veic auditējamā meža apsaimniekošanas novērtējumu (plānošanas, prakses un dokumentācijas pārbaudi), izvērtējot atbilstību Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta prasībām. Audita laikā auditors sazinās ar vairākām ieinteresētajām pusēm, lai iegūtu informāciju par auditējamā meža apsaimniekošanas praksi. Ja auditējamā meža apsaimniekošana neatbilst kādai no Standarta prasībām, tiek izvirzīta neatbilstība. Sertifikācijas organizācija nosaka praktiski pārbaudāmo teritoriju apjomu atbilstoši auditējamā meža apsaimniekošanas darbības mērogam un intensitātei.
Piezīme: Sertifikācijas organizācija var pieņemt lēmumu auditos samazināt pārbaudāmo teritoriju skaitu PEFC sertificētiem darbuzņēmējiem, pakļaujot vairāk pārbaudēm nesertificētos darbuzņēmējus.
- c) noslēguma sanāksmes, kuras laikā audita grupa sniedz mutisku kopsavilkumu par audita laikā konstatētajiem novērojumiem un neatbilstībām.

8.4. Lēmuma pieņemšana – pēc audita, izvērtējot visu ievāktu informāciju, sertifikācijas organizācija pieņem lēmumu par to, vai izsniegt sertifikātu/pagarināt sertifikāciju.

8.5. Neatbilstību veidi:

- a) Būtiska neatbilstība. Neatbilstība vienai vai vairākām standarta prasībām vai nespēja īstenot un nodrošināt vienas vai vairāku prasību ievērošanu, kas var radīt sistēmisku vai būtisku risku ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai. Būtiskas neatbilstības novēršanas termiņš ir 3 mēneši no tās izvirzīšanas datuma.

Piezīme: Būtiska neatbilstība var veidoties arī no vairākām nebūtiskām, bet savstarpēji saistītām neatbilstībām, kuras kopā var tikt uzskatītas par būtisku neatbilstību.

- b) Nebūtiska neatbilstība. Neatbilstība kādai no standarta prasībām, kam nav sistemātiska rakstura un kas nerada sistēmisku vai būtisku risku ilgtspējīgai meža apsaimniekošanas īstenošanai. Nebūtiskas neatbilstības novēršanas termiņš ir 12 mēneši no tās izvirzīšanas datuma vai līdz nākamajam auditam.
- c) Novērojums. Audita laikā veikts novērojums, kas nav neatbilstība standartam, bet auditoru komandas uztverē ir iespēja meža apsaimniekošanas sistēmas uzlabojumiem. Kā arī novērojums var tikt izvirzīts gadījumos, ja audita laikā nav gūti pietiekoši pierādījumi par neatbilstību standarta prasībām, bet šo aspektu nepieciešams pārbaudīt nākamā audita laikā. Novērojumiem nav novēršanas termiņš.

9. Konfidencialitāte

Sertifikācijas organizācijai ir jāinformē auditējamais, ka sertifikācijas organizācijai ir tiesības nodot auditējamā informāciju akreditācijas iestādei, Starptautiskajai PEFC Padomei un biedrībai „PEFC Latvijas Padome”, lai nodrošinātu sertifikāta izsniegšanu vai uzturēšanu. Sertifikācijas organizācijai un auditējamā savstarpēji noslēgtajā līgumā ir jāiekļauj punkti par informācijas neizpaušanu un datu aizsardzību saskaņā ar nacionālo likumdošanu.

10. Meža apsaimniekošanas sertifikāts

10.1 Sertifikātā ir jāiekļauj vismaz šāda informācija:

- a) Auditējamā nosaukums, adrese;
- b) Piemērojamais standarts;
- c) Sertifikāta izsniegšanas, pagarināšanas vai atjaunošanas datums;
- d) Sertifikāta derīguma termiņš;
- e) Sertifikāta numurs;
- f) Sertifikācijas organizācijas nosaukums;
- g) Atsauce uz akreditāciju;
- h) PEFC logo ar sertifikācijas organizācijas PEFC preču zīmes licences numuru;
- i) Sertifikācijas veids (individuālā vai grupas sertifikācija);
- j) Sertifikācijas darbības sfēra (grupu sertifikācijas gadījumā, iekļaujot sertifikāta pielikumā sarakstu ar visiem grupas dalībniekiem – dalībnieka nosaukums, sertificētā platība).

10.2 Sertifikātu numerācija: sertifikāta numurs sastāv no sertifikācijas organizācijas nosaukuma saīsinājuma, domu zīmes, PEFC-FM, domu zīmes, sertifikācijas organizācijas piešķirtā numura sertifikātam (piemēram, XXXX-PEFC-FM-00001).

10.3 Sertifikāta apturēšanu uz laiku vai atcelšanu sertifikācijas organizācijas veic atbilstoši iekšējām procedūrām.

11. Sūdzības un apelācijas

Ar Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta piemērošanu saistītas sūdzības un apelācijas, ko neizdodas atrisināt starp auditējamo un sertifikācijas organizāciju, vai kas ir ārpus sertifikācijas organizācijas atbildības un kompetences, ir jānodod izskatīšanai biedrībai “PEFC Latvijas Padome”.